

به نام خدا

خلاصه گزارش اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق دو تبصره به ماده (۱۱) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری»

طرح مسئله

کلیه تحولات اقتصادی - اجتماعی و فضایی که در یک شهر یا هر پهنه جغرافیایی دیگر روی می‌دهد نتیجه تبلور سیاست‌ها و اقدامات افقی و عمودی متعددی است که بخش‌ها و سطوح مختلف ساختارها، آنها را تدوین نموده و به اجرا درمی‌آورند. به این ترتیب موفقیت سیستم‌ها و نظام‌ها در گرو شناخت شرایط و هدایت صحیح سیاست‌ها در سطوح و بخش‌های مختلف و نیز تأثیر و تأثر آنها در فضای جغرافیایی خواهد بود.

موضوع جدایی شهر ری (منطقه ۲۰ شهرداری تهران) و نیز شمیرانات (منطقه ۱ شهرداری تهران) از محدوده قانونی شهرداری تهران چندین ماه است که مورد بحث محافل علمی، سیاستگذاران و تصمیم‌گیران شهری و سیاسی کشور قرار گرفته است. پیشینه این مباحث از آنجا نشئت می‌گیرد که در مصوبات زیربط گاهی منطقه ۱ و ۲۰ شهرداری تهران جزئی از مجموعه کلان‌شهر تهران قلمداد شده‌اند و گاهی بر تفکیک این دو شهرستان از تهران تأکید شده است، به عبارت دیگر قاطعیت، شفافیت و صراحت رویکرد و احکام قانونی، ضرورتی بوده است که خلأ آن نمایان شده است. البته شایان ذکر است که شهرستان ری و شمیرانات، از بُعد ساختارهای اجرایی کشور، دارای ساختار جداگانه و فرمانداری‌های مجزا از تهران هستند. اما با عنایت به عدم تشکیل شورای اسلامی آن شهرستان‌ها و به تبع آن، انتخاب شهردار مستقل، شهرداری تهران کماکان مدیریت خود را در محدوده قانونی و تعریف شده این دو شهرستان که جزئی از مجموعه کلان‌شهری تهران محسوب می‌شده، اعمال کرده است. این در حالی است که دیدگاه موافق جدایی بر این ادعاست که انفکاک مدیریتی از کلان‌شهر تهران، می‌تواند موجبات پیشرفت و بالندگی آن شهرها را فراهم سازد و دیدگاه مخالف جدایی، بر این باور است که به علت یکپارچگی فضایی، کالبدی و عملکردی تهران، جداسازی این شهرستان‌ها از تهران بر تفرق مدیریتی موجود در این منطقه کلان‌شهری استراتژیک افزوده و آثار سوء مترتب بر آن در همه حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و ... بیشتر از مزایای آن خواهد بود.

با این اوصاف و در طی یک‌سال اخیر، رویکردها و دیدگاه‌های متفاوتی در خصوص جدایی و یا پیوستگی شهرستان‌های شمیرانات و ری نسبت به شهر تهران مطرح شده است، به طوری که چندی پیش تصمیم استانداری تهران نسبت به تعیین سرپرست شهرداری ری و جدایی آن شهر از تهران و رد تصمیم مذکور از طرف دیوان عدالت اداری موضوعیت یافت. در این مرحله با توجه به وجود نظرات مختلف در مشروعیت تصمیمات و رویکردها و برای رفع ابهام و صراحت هرچه بیشتر، نمایندگان مجلس شورای اسلامی طرح دو فوریتی را ارائه دادند که با الحاق دو تبصره به ماده (۱۱) قانون تقسیمات کشوری، هرگونه تغییر و تجزیه و انتزاع و الحاق در محدوده و حریم شهر تهران و کلان‌شهرها را منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی کرده است، تا از این طریق تنها مجلس شورای اسلامی را به عنوان نهاد تصمیم‌گیر در خصوص جدایی‌های موصوف تبیین نمایند، اما نکته حائز اهمیت این است که در صورتی که این امر به طور شفاف و صریح قاطعیت نیابد، چه بسا آنکه در دوره‌ای از زمان، ملاحظات طیف خاصی از نمایندگان محترم بر انتزاع این شهرستان‌ها وقوف یابد، از این روی ضرورت دارد تا با اصلاح پیشنهاد مندرج در طرح، نسبت به قطعیت مجموعه کلان‌شهری تهران تصمیم تأکیدی اتخاذ گردد.

دیدگاه‌های موافق و مخالف

در این بخش نظریات و استدلال‌های موافقان و مخالفان این موضوع که در مصاحبه‌ها، سخنرانی‌ها و یادداشت‌های نمایندگان هر دو طیف مطرح شده است ارائه می‌شود. این مطالب غالباً شامل بسترهای قانونی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فضایی-کالبدی، مدیریتی و سیاسی است و تلاش شده تا اهم موضع‌گیری‌های طرفین بیان شود که ذیلاً به آن می‌پردازد:

الف) دیدگاه موافق جدایی

- در مجلس چهارم لایحه ایجاد استان قزوین در مجلس مطرح شد، در صحن علنی رأی نیاورد و در قزوین در آنزمان تظاهرات، تجمع و کشتار شد. همچنین در گذشته تهران چندین فرمانداری بیشتر نداشت، در حالی که امروز تعداد فرمانداری‌های تهران نیز افزایش یافته است، لذا این بحث یک سیاست و مدیریت تخصصی در دنیا و یک تقسیم کار اجتماعی است، در گذشته استان‌های قزوین و قم نیز جزئی از استان تهران بودند، بنابراین با کوچک‌تر شدن واحدهای سیاسی، مدیریت‌ها تخصصی‌تر می‌شود.

- آیا مصوبات شورای شهری در یک شهر می‌تواند برای مردم شهر دیگر نافع باشد؟

- در قانون تقسیمات کشوری استان، شهرستان و بخش دیده شده است و در داخل بخش دهستان و شهر است. یعنی شهر محدوده و حریمش محصور در بخش است. قانون چنین اظهار می‌دارد که هرگونه انتزاع، الحاق، ادغام و نیز تغییر نام و نامگذاری واحد کشوری بجز استان به اختیار دولت است.

- همه ادارات شهر ری به‌صورت مستقل اداره می‌شوند، تنها بخش مرکزی شهر ری با تهران ارتباط دارد درحالی که سه شهرداری زیرمجموعه این شهر از جمله باقرشهر، کهریزک و حسن‌آباد به‌صورت مستقل فعالیت دارند و هیچ ارتباطی با تهران ندارند. این جدایی قانونی است و در حال حاضر تمامی بخش‌های ری بجز بخش شهرداری از تهران منفصل است. انفکاک مدیریتی شهر ری از کلان‌شهر تهران موجبات پیشرفت و بالندگی آن را فراهم ساخته و مدیریت این شهر را از زیر سایه تهران خارج می‌سازد. وقتی قانون تقسیمات کشوری مرکز شهرستان ری را تعیین کرده چگونه می‌توان ادعای جدایی ری از شهر تهران را داشت؟

- بحث فراتر رفتن شهرداری تهران از محدوده تعریف شده و وارد شدن به محدوده شهرستان‌های شمیرانات و ری مقوله‌ای است که باعث بروز دوگانگی در مدیریت و تداخل وظایف شهرداری تهران با شهرداری‌های کهریزک و باقرشهر شده است، این موضوع قطعاً از نقطه نظر قانونی جای اشکال دارد، مشکل مذکور نه تنها شهر تهران را شامل می‌شود، بلکه اکثر شهرهای بزرگ از جمله اصفهان، مشهد، تبریز و کرج نیز با این مشکل مواجهند که در این مورد نیاز به اصلاح قانون امری ضروری به‌نظر می‌رسد.

- درآمدهایی در شهر ری وجود دارد که نه به جیب شهر ری می‌رود و نه به جیب شهرداری، در حالی که با استقلال ری و داشتن مدیریت خدمات شهری مستقل در این شهر، درآمدهایی که از شهرستان ری خارج می‌شود به این شهر باز می‌گردد. لذا باید آنچه که به نفع مردم است، اتفاق بیافتد و این طرح قطعاً به نفع مردم شهر ری است.

- هدف اصلی، جدا کردن تهران از بخش مرکزی شهر ری است و این طرح براساس قانون مصوب سال ۱۳۴۳ انجام می‌شود، لذا می‌توان گفت یک قانون مصوب بر زمین مانده در حال اجراست، چرا گفته می‌شود این قانون را اجرا می‌کنید درحالی که باید علت اجرا نشدن آن و یا دیر اجرا شدن آن مورد سؤال باشد؟

- طرح مجموعه شهری تهران که در سال ۱۳۸۲ به تصویب هیئت دولت رسید، ناظر بر این دیدگاه بود که به‌دلیل تأثیر شهرهای اطراف تهران بر آن بهتر است مدیریت هماهنگ در شهرهای همسایه با تهران وجود داشته باشد.

ب) دیدگاه مخالفان جدایی

- استناد موافقان جدایی به اصل یکصدم قانون اساسی و ماده (۱) تشکیلات و انتخابات شورای اسلامی است، اما نکته مهم اینجاست که این قوانین درباره یک شهر مستقل صدق می‌کند نه بخشی از یک منطقه تهران، زیرا شهر ری تاکنون هرگز

به‌عنوان شهری مستقل شناخته نشده و فاقد شورای اسلامی مستقل است و شورای اسلامی شهر تهران همواره شورای این بخش نیز بوده است.

- از نگاه دیگر تشکیل شهرداری به نیابت از شورای شهر تهران نقض صریح حق انتخاب مذکور در اصل هفتم قانون اساسی است، همچنین نافی وظایف نظارتی شورای شهر تهران در مورد منطقه ری مصرح در اصل یکصد و ششم قانون اساسی انحلال شوراها را جز در صورت انحراف از وظایف قانونی غیرممکن دانسته است. بنابراین هیچ مرجعی حق ندارد اقداماتی را به نیابت از شورایی انجام بدهد که به منزله انحلال یا فقدان آن می‌باشد.

- در واقع بحث جدایی ری و شمیران از تهران دارای ابعاد قانونی و کارشناسی است که باید بدان‌ها توجه کرد. «به‌جهت قانونی کسانی که پیگیر موضوع هستند به قانون تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۵ استناد می‌کنند که محدوده ری را تعیین می‌کند، در ماده (۴) این قانون محدوده شهر را به بخش محدود می‌کند، ولی در ماده (۱۱) همین قانون بخش‌ها و شهرها و شهرستان‌ها و استان‌هایی که فاقد شرایط مذکور در قانون اخیر هستند را با همان عنوان باقی گذاشته است. به عبارت دیگر در صورتی که شهر یا شهرستانی دارای شرایط ویژه‌ای باشد که قابل تطبیق با این قانون نباشد، با همان شرایط قبلی باقی خواهد ماند «که وزارت کشور تاکنون نسبت به اصلاح این قانون اقدامی نکرده است». به عبارت دیگر چیزی که مانع از اجرای این قانون است این است که اقدام بعدی در تقسیمات کشوری صورت نگرفته است.

- شایان ذکر است که قانونگذار درایت و دوراندیشی ماده (۱۱) را برای حفظ هویت کالبدی و فیزیکی برخی از واحدهای تقسیمات کشوری که نباید تجزیه شوند در نظر گرفته است و شهرهایی مانند تهران که پیوستگی کالبدی آن در قوانین و اسناد مختلف مورد تأکید قرار گرفته است و ماده (۱۳) آن، «هرگونه انتزاع و الحاق و تبدیل و ایجاد واحدهای تقسیمات کشوری را بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران دانسته است. از دیدگاه کارشناسی نیاز است تا تمامی ابعاد این رویکرد بررسی گردد و تمامی طرح‌های توسعه استان تهران، سند ملی توسعه استان تهران، طرح پایه آمایش سرزمینی، طرح کالبدی ملی تهران و طرح‌های جامع و تفصیلی که بر یکپارچگی تهران تأکید دارند، مورد ارزیابی مجدد قرار گیرند.

- از طرف دیگر تصمیمات مربوط به تفکیک حوزه‌های عمرانی و انتخاب شهردار برای شهر ری و تدقیق محدوده‌های آن به قائم‌مقامی شورای ری در حالی که شورای تهران، شورای ری نیز می‌باشند در تعارض با اصل یکصد و ششم قانون اساسی می‌باشد.

- در شرایط حاضر نیز تعیین و تدقیق محدوده و حریم شهرها وفق ماده (۵) قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها مصوب ۱۳۸۴/۱۰/۱۴ و تبصره‌های آن مشخص می‌شود. همچنین بند «۳۴» ماده (۷۱) قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی (اصلاحی مصوب ۱۳۸۶) در تکمیل حکم ماده (۵) مذکور به یکی دیگر از وظایف شورای اسلامی شهر اشاره دارد که بررسی و تأیید طرح‌های هادی و جامع شهرسازی و تفصیلی و حریم شهرها را شامل می‌شود. از این منظر، هنگامی که شورای اسلامی شهر تهران به‌عنوان شورای منطقه ری وجود دارد چگونه استانداری می‌تواند و می‌خواهد به نیابت و قائم‌مقامی شورای اسلامی شهر تهران نسبت به تعیین محدود و حریم شهرداری جدید اقدام نماید و برای آن شهرستان، شهردار انتخاب کند، این اقدام استانداری در تعیین شهردار برای شهر ری خلاف قانون است.

- در مورد وظایف شورای اسلامی شهر باید گفت که اولین وظیفه شورای اسلامی شهر وفق بند «۱» ماده (۷۱) قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی انتخاب شهردار است. بنابراین هنگامی که شورایی برای ری وجود ندارد چگونه می‌توان اقدام به تشکیل شهرداری نمود. منطقه ری در حوزه منطقه ۲۰ شهرداری تهران قرار دارد و شورای اسلامی تهران نیز در اجرای بند «۱» ماده (۷۱) در خصوص کلیت تهران اقدام به انتخاب شهردار کرده است.

- در مورد اجرای قواعد قائم‌مقامی ذکر شده در ماده (۸۵) قانون تشکیلات، وظایف شوراهای اسلامی (مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی) که موافقان جدایی منطقه ری بر آن اصرار دارند نیز باید گفت که هیچ‌یک از شقوق این ماده در خصوص این موضوع قابلیت اجرا ندارد. زیرا ماده (۸۵) مقرر می‌دارد: «هرگاه انتخابات هریک از شوراهای شهر و بخش بنا به دلایل ذکر

شده متوقف و یا پس از تشکیل طبق مقررات قانونی منحل شود تا برگزاری انتخابات مجدد و تشکیل شورای جدید، استاندار جانشین آن شورا خواهد بود».

- تجارب گذشته درخصوص بروز مشکلات مختلف برای شهرهایی مانند شهر قدس پس از جدایی از تهران می‌تواند برای شهرستان ری هم متصور باشد، آسیب‌های اجتماعی و امنیتی که برای این مناطق به‌وجود آمد پایتخت را نیز تحت تأثیر قرار داده و مشکلاتی مانند مهاجرت‌پذیری و ... برای تهران نیز ایجاد می‌کنند.

- آخرین طرح جامع تهران در سال ۱۳۸۶ مورد تأیید شورای عالی شهرسازی و معماری و امضای رئیس‌جمهوری قرار گرفت و سپس از طریق شورای اسلامی به تمام معاونت‌ها و سازمان‌های شهرداری ارسال شد. در این طرح به صراحت عنوان شده که مناطق ری و شمیران جزء مرزبندی‌های کلان‌شهر تهران هستند، براین اساس ظاهراً دولت دچار دوگانگی شده است، زیرا از یک سو طرح جامع تهران را تأیید کرده و از سوی دیگر خلاف آن عمل می‌کند. ضمن اینکه بحث دیگری که در این زمینه وجود دارد موضوع تجهیزات و امکانات شهرداری تهران است که در شهر ری و شمیرانات وجود دارد. در صورت جدایی آن شهرستان تکلیف تجهیزات و نیروی انسانی شهرداری و وضعیت حقوقی و قراردادی آنها نامشخص می‌شود همچنین وضعیت کهریزک و تجهیزات زباله‌سوزی هم بلا تکلیف می‌نمایند.

- برخی هم درخصوص انتزاع شمیرانات معتقدند که در صورت وقوع انتزاع، قیمت مسکن در این منطقه اعیان‌نشین شهر تهران به اندازه‌ای زیاد خواهد شد که کارشناسان مسکن از این افزایش قیمت اظهار نگرانی کنند. کارشناسان مسکن بر این باورند که اکنون منطقه یک تهران به‌علت برخورداری از درجه بالایی کیفیت برای سکونت، ارقام فروش و اجاره املاک در بازار مسکن را تحت تأثیر قرار داده است و با جدایی از تهران به‌عنوان یک منطقه مستقل از پایتخت ممکن است تفاوت قیمت مسکن در شمیرانات در مقایسه با املاک دیگر در مناطق مختلف تهران به بیشترین میزان خود برسد.

- تکه‌تکه کردن شهرها با مدیریت علمی شهری تناسب ندارد و در تمام دنیا شهرهایی که بر هم تأثیرگذارند تحت یک مدیریت واحد اداره می‌شوند. در طول تاریخ همواره تهران، ری و شمیرانات تحت یک پیکره و در کنار هم و در پیوستگی کامل بوده‌اند و تفکیک آنها از هم کاملاً غیرکارشناسی است. عده‌ای که صحبت از جدایی ری و شمیرانات از تهران می‌کنند، تنها از لحاظ سیاسی به این مسئله توجه دارند، در حالی که این جدایی‌ها از تهران، سبب گسست‌های فرهنگی، اجتماعی، مدیریتی و به‌ویژه شهرسازی می‌شود.

- در سطح درآمد سرانه بین شهرداری‌های کلان‌شهر مرکزی و شهرداری‌های پیرامون تفاوت بسیار فاحشی وجود دارد که در شکاف اقتصادی موجود، سطح رفاه اجتماعی و سطح کمی و کیفی خدمات عمومی در این دو قلمرو بازتاب می‌یابد. با وجود شرایط تفرق سیاسی و فقدان یکپارچگی مدیریتی در پهنه کلان‌شهری موجود، شکاف اقتصادی و مالی بین شهرها و شهرداری‌های مرکزی و پیرامونی بیش از پیش گسترش خواهد یافت. یکی از اهداف اجتماعی یکپارچگی مدیریتی، کاستن از شکاف اقتصادی و اجتماعی بین شهر مرکزی و شهرهای پیرامونی است.

جمع‌بندی و راهکارها

- تلاش‌ها برای انتزاع شهرستان‌های شمیرانات و ری از کلان‌شهر تهران، یکی از چالش‌های مهم و دارای تبعات گسترده‌ای است که در این برهه از زمان، توجه شورای اسلامی شهر تهران، مدیریت شهری و بخش‌های اجرایی آن را به خود معطوف کرده است.

- اسناد توسعه‌ای و طرح‌هایی که برنامه‌ریزی منطقه‌ای را هدف قرار داده است باید شرایط زیر را در محورها و چارچوب برنامه‌ریزی رعایت نماید:

- ساختار اقتصادی - اجتماعی و فضایی همگن یا به‌هم پیوسته‌ای داشته باشد.

- دستکم واجد یک مرکز رشد باشد.

- در حل مشکلات اقتصادی و برنامه‌ریزی دارای وحدت‌رویه بوده و در اجرای تصمیمات و برنامه‌ها تمرکز داشته باشد.

- وسعت آن به حدی باشد که بتوان برنامه‌هایی برای سامان دادن توزیع انسان‌ها و فعالیت‌ها و اجرای طرح‌هایی در مقیاس وسیع اقتصادی تدوین و اجرا کرد.

- با در نظر داشتن رویکردهای مندرج در قوانین قبلی و نیز قانون برنامه پنجم توسعه که تنها برنامه و روش پذیرفته شده برای مدیریت و برنامه‌ریزی شهرها را همچنان در قالب برنامه‌های جامع - تفصیلی مطرح می‌کند و همان‌طور که در آمایش و توازن سرزمینی بدان تأکید شده است، توسعه پایدار، دستاوردی از ساماندهی فضاهای شهری است و نیز با عنایت به عدم توفیق طرح‌های جامع - تفصیلی در مدیریت مطلوب شهرها، توصیه می‌شود رویکرد یکپارچگی و پرهیز از افزایش تفرق مدیریتی در دستور کار مدیریت مناطق کلان‌شهری قرار گیرد.

- شهرها به‌طور اعم و کلان‌شهرها به‌طور اخص، سیستم‌های کالبدی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بسیار پیچیده‌ای هستند که مدیریت و هدایت برنامه‌ریزی شده آنها با دشواری‌های بسیاری روبرو است. با توجه به چنین ویژگی شناخته شده‌ای، نظریه‌پردازان و کارگزاران برنامه‌ریزی و مدیریت برای دستیابی به کارآیی و اثربخشی مورد انتظار در تحقق اهدافشان و متناسب با سیستم پیچیده کلان‌شهر، مترصد آن بوده‌اند تا سیستمی متناظر با همان پیچیدگی‌ها برای برنامه‌ریزی و مدیریت آن ایجاد نمایند تا از این طریق اقدام مؤثری را برای هدایت و توسعه یکپارچه و منسجم و نیز رفع مسائل بغرنج این پهنه جغرافیایی زمینه‌سازی کنند.

- بدون تردید و علیرغم استدلال موافقان و مخالفان انتزاع شهر ری، که استانداری تهران با صدور حکم انتصاب سرپرست شهرداری ری وارد مراحل اجرایی آن شد، آنچه چندان مورد توجه قرار نگرفت رهیافت حقوقی و حاکمیت قواعد و قوانین عام و خاصی است که باید مستمسک و راهنمای هرگونه جهت‌گیری و تصمیم‌گیری در اموری از این دست باشد. - منطقه کلان‌شهری تهران دارای ظرفیت‌های بالقوه و بالفعلی است که می‌تواند با اتخاذ تمهیدات لازم و انسجام مدیریتی، موجبات ارتقای رفاه شهروندان و جایگاه‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی آن فراهم گردد. شناخت عناصر و ظرفیت‌ها و پرهیز از اعمال سلاقی و دیدگاه‌های شخصی و تشکیلاتی و تمسک به اصول علمی و وحدت در خدمت به نظام، مردم و کشور، راهکاری است که در راستای اتخاذ سیاست سربلندی کشور و مردم در آینده مناسبات منطقه‌ای و بین‌المللی و توجه به نقش فزاینده دیگر کشورها باید بدان توجه نمود. وجود استعدادهای بی‌نظیر منابع ملی و سرزمینی، بیانگر سرمایه‌هایی هستند که ضرورت برنامه‌ریزی اصولی و پرهیز از تعریف مناقشات متعدد برای افکار مدیریتی و مردمی در کشور را در راستای احراز نقش به‌حقه بین‌المللی الزامی و تداعی می‌کند.

- طرح موضوعات مختلف و متعدد در سطوح و فضای کلان و منطقه‌ای کشور از جمله طرح جزیره‌ای شدن مناطق کلان‌شهر تهران، بدون توان مدیریت و کنترل آثار سوء آن برای کشور، در سنوات اخیر و در شرایطی که کشور نیازمند انسجام برنامه‌های مدیریتی و بهبود شرایط و ارتقای رفاه شهروندان را دارد موضوعی نیست که ضرورت آن الزامی نماید.

- نکته فوق‌العاده با اهمیت این است که در صورتی که به این مبحث از تصاویر ماهواره‌ای یا هوایی تقسیمات کشوری نگاه شود. (نمونه ذیل)، مشاهده می‌شود که ضلع شمالی و شرقی تهران با سلسله کوه‌هایی پوشیده شده است که امکان توسعه شهری از این جناحین غیرممکن می‌نماید. ضلع غربی نیز با استان البرز همجوار می‌باشد. اضلاع جنوب شرقی و جنوب غربی نیز محصور به شهرستان‌های ورامین و اسلامشهر می‌باشد. در ضلع جنوب مرکزی (شهرستان ری) نیز از سرزمین مسطحی برخوردار است که بحث انتزاع آن مطرح شده است. به‌عبارت دیگر انتزاع مورد بحث آینده پرچالشی را برای پایتخت کشور و شهرستان‌های مذکور از جمله حداقل درخصوص افزایش ارزش مالکیت و جهش قیمت املاک و ... رقم خواهد زد که قابل تصور نیست. به‌عبارت دیگر، محصور کردن پایتخت در بردارنده محدودیت‌های بیشماری در آینده خواهد شد که امکان جبران و یا مدیریت آن غیرممکن می‌نماید. لذا در صورتی که تثبیت قانونی مجموعه کلان‌شهری تهران در این برهه از زمان، به‌طور شفاف و صریح قاطعیت نیابد چه‌بسا آنکه در دوره‌ای از زمان، ملاحظات طیف خاصی از نمایندگان محترم بر انتزاع این شهرستانها وقوف یابد از این‌روی ضرورت دارد تا با اصلاح پیشنهاد مندرج در طرح،

نسبت به قطعیت مجموعه کلان‌شهری تهران تصمیم تأکیدی اتخاذ گردد تا یکپارگی آن شامل کلیه شهرستان‌ها و مناطق آن، از جمله شمیرانات و ری، مورد تصریح و تأکید مصوبات قانونی جدید قرار گیرد.

شکل استان تهران و پیرامون آن

لذا پیشنهاد تکمیلی و ضروری ذیل توصیه می‌گردد:

تبصره «۱» - هرگونه تغییر یا تبدیل و یا انتزاع در محدوده و حریم مجموعه کلان‌شهری تهران که مستند به طرح جامع شهر تهران مصوب ۱۳۸۶ شامل شهرستان‌های شمیرانات و ری می‌باشد ممنوع است و مدیریت کلیه امور خدمات شهری آنها از طریق شهرداری متمرکز کلان‌شهر تهران اعمال خواهد شد.

تبصره «۲» - تغییرات ضروری اعم از انتزاع یا ادغام محدوده و حریم سایر کلان‌شهرها و شهرهای بالای ۵۰۰ هزار نفر جمعیت، با پیشنهاد شورای اسلامی کلان‌شهر و شهر مربوطه و تأیید شورای عالی شهرسازی و معماری در قالب تقدیم لایحه و یا طرح به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.